

ROMÂNUL

ABONAMENTUL: Pe un an . . . 160 Lei
Pentru autorități, instituțiuni . . . 250 Lei

ORGAN POLITIC ȘI SOCIAL

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
A R A D Strada V. Alexandri No. 6.

D. Iorga, văzându-și infrânt guvernul la Cameră pe chestia învățătorilor, aclamă cu ochi holbați:

Vreți să mă răsturnați dela putere. Nu vreau! Nu mă luați de aci..!

Țăranii și domnii

Sunt domni, care din când în când sunt o adevărată cerință organică, o adevărată plăcere, de a coborâ în mijlocul țăranilor și mai sta la sfat cu ei. Sunt alții, domni, ale căror simțăminte s'au investit trăind viața ușuratică și străbălată a tavernelor din orașe, așa că li se pare tare curios și nu-și pot explica de loc, legătura sufletescă ce poate să existe între un țăran și un domn. Pentru noi românii, această legătură e ceva firesc, pentru motivul că domnii — aproape în totalitatea lor sunt prima generație, care s'au ridicat din mijlocul satelor. Așa că, orice ruptură făcută în această legătură, nu înseamnă altceva, decât sdruncinarea înclinărilor sufletești normale, urmate de stricăre a simțurilor, în dorința de a parveni. A-ți fi neplăcut, dacă stai de vorbă cu acei care te-au crescut și ți-au dat posibilitatea să te numești „Domn” — este un lucru de tot condamnat și din toate punctele de vedere. Din punct de vedere moral, cred, că nu-i om, care să aprobe despărțirea de acei care ți-au dat viața și care s'au trudit, cheltuindu-și tot avutul, spre a te ridica în societate pe o treaptă mai avansată decât a lor; din punct de vedere fiziologic, sângele, care pulsează în vinele fiilor domni fiindă lor însăși, o dator. se păr nților lor, din care cauză un îndemn răsunător le spune, să nu-și uite niciodată, pe acei cu care se gătesc în directă legătură de sânge, din potrivă le ordonă să stea alături de ei, ajutându-i după putință, când cu sfatul, când cu fapta.

Este o datorie, cerută de legile eredității, ca noi cărturarii fii de țăranii, să luptăm pentru binele părinților și al fraților noștri, rămași acasă ca să continue mai departe munca grea a ogoarelor, fără de care viața popoarelor nu s'ar putea concepe. Numai printr-o cooperare strânsă între cei rămași legați sufletește de glia strămoșească — și fii lor porniți la învățătură, cu dorința de a-și îmbogăți mintea cu cât mai multe cunoștințe, de care vor avea să se folosească în viitor, contribuind într-o măsură cât de mică, la progresul societății din care fac parte. Noi intelectualii, care simțim plăcere, când respirăm aerul umed și proaspăt al brazdei împaturită cuiarbă verde, numai atunci putem zice că ni-am făcut datoria pe deplin, când puținul ce am învățat prin școli, putem contribui la luminarea și bună stare a acelor care prin munca lor cinstită și neprecupețită lucrează pentru menținerea echilibrului social, temelie adevărată și solidă a statelor. Toată atențiunea și grija noastră, să fie îndreptate către ei, căci numai

O lămurire

Aud din diferite părți că unii dintre membri Partidului în confătuirile clandestine și confidentiale, ce le convoacă, declară lipsa mea dela aceste intruniri cu motivul, că eu m'aș fi retras din organizația din Arad, punându-mă în serviciul celei din județul Hunedoara.

Spre lămurirea publicului, declar aceste svonuri lipsite de orice bază.

Motivul neparticipării mele la aceste cosfătuiri e simplul fapt, că purificării cadrelor partidului, cerută de mine și alți partizani ai partidului, până acuma, nu i s'a dat loc.

Deocamdată atât.

General în retragere.
Alexandru Vlad
fost deputat de Arad.

granița și să ne aducă bani mulți rusești?“. Imediat am căutat să aflu, cine le bagă în cap astfel de lucruri; și mi s'a spus, că nu oameni din sat ci streini, care vin din când în când, îmbătându-i cu speranța, că de acum încolo are să fie mai bine, fiindcă o să fie bani rusești pe toate drumurile.

Pe cât m'au stat în puțință, li-am arătat, că cei care răspundesc astfel de știri mincinoase, nu pot fi de cât niște tâlhari streini de neamul nostru, plătiți ca să ne compromită țara și pe conducătorii noștri.

Nu într'un singur sat și nu dela un singur om, am auzit vorbele de mai sus, din potrivă, de la foarte mulți oameni și din foarte multe locuri.

Dacă așa stau lucrurile, mi-am zis, că dato ia mea de român iubitor al țării mele, îmi impune, să dau alarma, că doar s'o sesiza, cel puțin momentan, autoritățile amărâte și îmbătate de fericirea că se găsesc în fotolii calde și moi. Am zis, că rolul autorităților nu poate fi de cât momentan și cu caracter provizoriu, pentru a înăbuși focarele eșite la iveală, aceasta pentru motivul că, mișcarea aceasta subversivă, nu se poate înăbuși dintr'o dată, fiind condusă de agenți distructivi, care lucrează în ascuns și cu mijloace pe care nu le poți combate cu forța.

Că să oprești în loc o astfel de mișcare, pe lângă mijloacele brutale de constrângere cu forța, mai trebuie, să uzezi și de arma convingerei cu cuvântul, — pentru acest motiv am spus, că ne trebuie un organism politic cu legături puternice în masele populare, care să ia în mână chestiunea și să se ocupe de ea în mod serios: Acel organism politic nu poate fi de cât partidul național — țărănesc, — singura organizație politică, indifată să lucreze cu succes în această direcțiune fiindcă se bucură de încrederea mulțimei.

Sălcianu

„O nouă improprietărire“

„Trebuie să facem o a doua expropriere, a ignoranței, a întunericii, a recunoștinței, și o improprietărire a țărânilor cu metode noi, prin care și micul cultivator român, întocmai ca micul cultivator din Apus, să producă tot așa de bine și tot așa de mult“.

Sunt cuvintele subsecretarului de stat de la domenii, profesorul universitar Victor Stanciu, luate dintr'o declarațiune a dsale făcută corespondentului la Cluja ziarului „Curentul“ din capitală.

Ca multe alte manifestațiuni ale oamenilor dela conducere, tot așa și declarațiunile dlui Stanciu sunt extrem de interesante. Ele lasă să se întrevadă lipsa de coeziune între membri guvernului în timp ce un ministru persiflează în camera deputaților laudabilă acțiune a fostului ministru național-țărănist, care îndrumă țărânilor prin scrisori și-i arăta cum să-și lucreze pământul, d. Stanciu la Cluj preconizează același sistem, conferințe, broșuri și radio. Agricultorii, după ce-și vor fi făcut lucrul peste zi, își vor așeza luleaua între dinți, se vor întinde pe sofa și vor asculta conferințele transmise de difuzorul dela otoperi. Așa-și imaginează, unul dintre tehnicienii mizeriei naționale, rezolvarea crizei în care se zbate agricultura noastră.

D. Stanciu însă a uitat că agricultorul nostru a produs și produce, relativ suficient, însă îi este imposibil să-și valorifice surplusul produselor sale din cauza prețurilor prea scăzute, din cauza scumpetei transporturilor și din cauza incapacității consumatorului. Ș'apoi cum s'asculte românul conferințele dsale prin radio, dacă — în împrejurările de azi — nu-i mâna să-și cumpere o cutie de chibrite pentru un quintal de grâu?

Iată ceva ce ar trebui să preocupe pe tehnicienii noștri: *găsirea unui echilibru între prețurile produselor agriculturii și acele ale industriei parazitare.*

În numărul precedent al ziarului nostru s'a arătat destul de documentat că industria națională este o industrie susținută în dauna celei mai importante clase producătoare: *agricultura.*

Noroc că, datorită agilității și inițiativei Camerei de Agricultură din Arad, acum două săptămâni a avut loc o expoziție internațională de avicultură, căci altfel declarațiunile dlui Stanciu ar fi fost

Firma Lustig și Berger

Arad, Bul. Reg. Maria 14
recomandă mărfuri fine: mănuși, ciorapi tricouri prețuri moderate.

anodine. Probabil datorită impresiilor ce și-a câștigat, din jurnale, asupra acelei expoziții dsale a amintit, în declarația făcută Curcurentului, gănele Leghorn care dau anual de trei ori atâtea ouă câte ne dau găinile indigene,

Subsecretarul de stat la domenii și-a adus astfel aminte că agricultorul ar putea să se ocupe și de creșterea păsărilor.

Foarte bine! În cazul acesta am ara în același ogor. Numai că noi am vrea să vedem ocrotită, din partea ministerului de domenii, creșterea de vite cornute, porci cari se adaptă mai bine exportului. Am vrea să vedem încurajarea înființării de cooperative pentru valorizarea animalelor după modelul celor din Banat.

Atunci când, întărindu se consumatorul circulația bunurilor va fi mai mare, câștigul agriculturii va fi real, atunci abea s'ar putea imagina țăranul întins pe sofa și ascultând conferințe la radio, iar nu corăitul stomacului cum, din nefericire, o face azi.

A.

Cea mai bună marfă de coloniale și delicatose CU PREȚURI SCĂZUTE puteți cumpăra la firma **Otto Hoffmann**
Arad, Piața Avram Iancu 20
TELEFON 58

Printul Anton de Habsburg va fi proclamat rege al Ungariei?

București 10 — Presa din Capitală comentează și acum audiența dela Timișoara a Contelui Bethlen la M. Sa Regele României. Ziarul „Adevărul“ scrie, că în cercurile din Budapesta se vorbește despre proclamarea de Rege al Ungariei a Prințului Anton de Habsburg, soțul A. S. Regale Principesa Ileana,

Se mai afirmă că miniștrii plenipotențiarilor ai Jugoslaviei și Cehoslovaciei s'au prezentat la ministrul nostru de externe, cerând lămuriri?

Moartea aviatorului Romeo Popescu.

București, 9. — Cunoscutul aviator român, căpitanul Romeo Popescu, urcându-se cu avionul său la Pipera, pentru a bate recordul de cinci sute km. înălță, a voit ca să facă de patru ori distanța Pantelimon-Fetești.

La a doua întoarcere, avionul ajungând deasupra comunei Schliu, din motive nestabilite a căzut jos, aviatorul a murit pe loc.

Cu căpitanul Romeo Popescu dispărea figura cea mai populară și cea mai apreciată din aviația românească. După o activitate intensă în domeniul aeronauticii și obținerea a mai multor recorduri naționale, el moare în vârstă de 33 ani

Impresionanta veste a morții renumitului aviator, Căpitan Romeo Popescu, a stârnit adâncă durere și compătimire în întreaga țară.

Vânătoare regală la Timișoara.

Duminecă și Luni a avut loc la Pădurea Verde și Pișchia de lângă Timișoara, o vânătoare regală. Invitații oficiali au fost d-nii: Mocioni, Iasievici mareșalul curții regale, general Balif, Ionescu-Sișești ministru agriculturii, contele Hotcloune, general Manu, V. V. Tilea, general Vlad, profesor Udrisky, Paziol Poplevsky fost ministru rus, Preciosi ministru Italiei la București, colonel Swidenek, Săulescu director general al Vânătorii. Al. Buzdugan și Octavian Furlugeanu. Au mai fost prezenți d-nii: Inspector general de vânătoare, Vasiliu, sublt. Balif, Ciorogariu, insp. al Vânătorii pen-

tru Ardeal, inginer Wurtbitski șeful ocolului silvic regal, Leopold Wurtbitski, Bianu și Boroanță secretar al prefecturii Jud. Timiș-Torontal.

Rezultatul vânătorii a fost următorul: La Pișchia s'au împușcat: 207 epuri, 94 fazani, 3 sitari, 3 vulpi, și 4 diferite răpitoare, iar la Casa Verde: 231 epuri, 67 fazani, 3 sitari și diferite răpitoare 13. Luni la ora 5.30 s'a terminat vânătoarea, M. S. Regele însoțit de Marele Voevod Mihai și invitații s'au reintors cu mașinile la gară unde aștepta trenul Regal. La ora 8.30 seara au plecat spre București.

Foloasele școlii

Iubiți țărani. Aceste vremuri neliniștite în cari întâietate își au chestiunile (treburile) materiale și numai după aceea cele sufletești, ne pregătește calea sigură spre prăbușire. Toți dorim: înbogățiri, situații pozitive, ranguri—chiar fără merit, pentru a ne putea satisface egoismul sub a cărui stăpânire zacem.

Din această rățacire sufletească ne poate abate numai biserica și școala.

Foloasele ce se pot atribui acestor două instituții, sunt nenumărate. Dintr'o privire generală, asupra a tot ce ne face școala, vreau a vă arăta câteva.

Idealul suprem, pe care îl urmărește actuala școală — adică cea de azi, este formarea copiilor — în viitori oameni deplin și adevărați. Pentru atingerea acestei ținte, statul face cele mai mari eforturi și jertfe. Iar aceste trate — pentru binele și folosul copiilor D-voastră.

S'au dus vremurile când școala avea în vedere numai gândul — ca să învețe copilul numai pentru școală; iar pentru viață nimic. Școala este datoare a forma din micii copilași — viitori cetățeni, credincioși și devotați țării și înțelegători ai vremurilor pe care le trăim. Iar aceasta se va mplini atunci, când între țărani și învățători va fi o strânsă legătură de prietenie și frățietate.

În primul rând, școala caută a forma copiilor un corp sănătos, fiindcă — minte sănătoasă se află într'un corp sănătos; zice un proverb vechi. Prin exerciții gimnastice, jocuri, alergări, diferite mișcări, toate sub supravegherea directă a învățătorului pentru al nu se face abuz, combaterea cu toată țaria — a închinărilor spre beție, fumat, necurătenie, neregularitate s. a. se contribuie la întărirea corpului copiilor. Școala sădește în sufletele lor dorul de-

se cultiva — aceasta nu pentru a părăsi ocupațiunea de plugar, din contră, a și-o păstra și a o înțelege mai bine și iubi din suflet. În viața lui să știe să deslege o problemă ce-i va obveni, a putea descifra și înțelege o foaie pe care o va ceti și mai presus de toate, a-și conduce gospodăria în felul unui om cu carte. Pentru viața lui de mai târziu, i se dă o pregătire, în felul următor; înainte de toate să fie un om de cuvânt, demnitate, punctualitate, regularitate, etc...

Că este adevărat aceea ce s'a spus; face-ți D-voastră: o asemănare între doi copii: unul care urmează la școală și altul care nu; sau între doi oameni: unul cu școală și altul fără. Deosebirea cred că este de prisos a le enumăra, observându-le fiecare îndeapăt.

Deci, binele și folosul pe care ni-l asigură școala, fără a vă pretinde nimic; doar copii, cred că l-ați înțeles.

Se poate o mai mare fericire decât sănătate sufletească și trupească. Rediș

Briciuri, foarfeci și totfelul de mărfuri de oțel cu prețuri moderate se află la firma

Tejnor & Co
cuștar și ascuțitor
ARAD, Piața Avram Iancu 21

Pustiu.

*Cărările-au rămas pustii
c'afară-i toamnă și e vânt
ce bate frunza, îngropând
în zări de flacări argintii
iubirea'n tainicul mormânt...*

*Și numai eu dacă mai vin
să le privesc indurerat
căci mi-amintesc de jurămintii
'nălțate fie, și mă'nchin
icoanei scumpe ce-am creat...*

*...E pustiu...Și-atât de singur
mă simt în toamnă'n târziată
în parcu'n care am visat...*

*Iubirea ta nu fi-o mai fur:
și eu-s o frunză scuturată...*

Ion Mișu.

Zile de iarnă efine în Viena.

Nu numai pe durata frumosului timp de vară oferă Viena o ademenitoare țintă de voiaj. Capitala republicii austriace, cu bogatele-i tezaure artistice, cu magnificele-i teatre și concerte, cu animata-i viață din timpul carnavalului și cu locurile internaționale pentru sportul de iarnă, din împrejurimi, dăruiește, și pe timpul lunilor de iarnă, o ședere din cele mai plăcute. Este, deaceia, foarte îmbucurător că Comisia de Turism a Viena și Austriei de jos a hotărât să emită o carte de sezon de iarnă, acordând călătorilor, cari doresc să viziteze Viena, în intervalul dela 1 Noembrie 1931 până la 29 Februarie 1932, reduceri și avantaje așa de mari, încât oricine se poate preta, fără dificultăți pecuniare, la o ședere de mai multe zile în Viena.

Posesorul unei cărți de sezon de iarnă se bucură, după o ședere de 5 zile, de o reducere de preț, pe căile ferate, de 40% pentru călătoria înapoi respectiv pentru călătoria dela Viena mai

departe, spre orice stațiune de frontieră austriacă; se mai bucură apoi de posibilitatea de a face 3 excursii, dela Viena în cele mai însemnate stațiuni balneare din Austria de Jos ori Știria sau locuri sportive din aceleași provincii, cu jumătate de preț pe căile ferate, la dus și întors. Cetățenii statelor, cari n'au suprimat încă viza de pașaport, în raporturile lor cu Austria, sunt scutiți de viză.

Deasemenea și hotelurile și pensiunile acordă, la o ședere de cel puțin 3 nopți, reduceri de 15% la prețul comelor, respectiv 5-10% la prețul pensiunii. Întreprinderile de voiajuri circulare, direcțiile concertelor și expozițiile de artă acordă asișderea posesorilor de cărți de sezon de iarnă o reducere de 25-50%.

Cartea de sezon de iarnă se poate procura în toate biurourile de voiaj principale, cu prețul de 8, — șilingi sau contra-valoarea acestora, pe cursul zilei.

Rubrica grafologică.

B. Vigne Arad. Cu sex appeal, multă fantezie, — materialist, încăpățănare, schimbăcios, iritabil. Mult orgoliu, ai ceva forțat ne-natural în d-ta. Voință, energie, entuziasm — generozitate Practic, cu tendințe spre grandomanie.

Manon, Arad. Energia Dv. a fost păgubită mult, fiind întrebuințată în științe și afaceri — ați măbuișt tandreța, simțul de mamă, mila și senzibilitatea ați avut multe momente de disperare și afinitate sufletească pentru alt bărbat decât soțul Dv. E mare rău, că și ați născut copii — și nu ați depus activitate casnică mai mare (inclinația Dv. naturală). Răbdare energie fără perseverență, modestie, multă rezervă.

Situația Dv. va trece prin grele crize, — însă se va schimba în bine.

Cleo, Timișoara. Imaginație bogată, mândrie, fire simplă, energică.

Extraordinar simț estetic și idealism în stare nativă — nedesvoltat. Prin educația caracterului, o bună îndrumare a imaginației, simțului estetic mândriei și vanității — printr'un optimism bazat pe sinceritate, iubirea adevărului poți deveni un spirit ales, — având energia vitală și spirituală necesară.

„Decebal.“ D. R. Oarecare hotărâre, energie, voință mijlocie, mândrie personală, zgârcenie, inteligență slabă — om puțin instruit. Nu ții la exterior, nu ești vanitos — logic — uneori fals. Judecată promptă, dezordine, inclinațiuni spre comerț și afaceri,

materialism. Repedete entuziasmezi și repede te plictisești.

Flucraș Andrei 23 ani. Curtenitor, fudul, pervers, încăpățanat, foarte exaltat, îndrăgneaș, luciditate de spirit, — voință puternică, dispus spre răutate și răzbuinare. Inteligență, nu ești fire deschisă. Consultă cărți referitor la sociologie și metafizică. Privește lucrurile și spiritele (sufletele) oamenilor, din punct de vedere al evoluției eterne și după cum în lumea materială, nu se schimbă nimic și nu se pierde ci, se transformă, evoluează, în lumea spirituală tot așa.

Trimiteți, într'un plic împreună cu **Cuponul** de mai jos și 10 lei mărci postale, 10 rânduri scrise, din memorie, cu cerneală, pe hârtie neliniată, împreună cu arătarea sexului și vârstei aproximativ a Dv. sau a persoanei al cărei caracter doriți să-l cunoașteți și veți primi o analiză publicată în această rubrică sau prin poștă, dacă trimiteți mărci postale în valoare de 20 lei.

Analiza va fi amănunțită și precisă, cu cele mai bune sfaturi și indicațiuni, pentru viitor, ce vă vor fi de mare folos în viață. Adresați vă redacției ziarului **Str. Alexandri 6.**

Cupon pentru grafologie
No. 6.

„Românul“

Bombonerie WILD

Arad, Bul. Reg. Maria 26
Palatul Minorităților
recomandă on, public marfa
calitate extra fină

**Fabrica
de oțet**

R. BILDHAUER
A R A D

PIAȚA A. IANCU 13
recomandă
OȚET bun și ieftin

Citiți și răspândiți

„Românul“

COLOANA BUNULUI CREȘTIN

Clădirea bisericii.

Din cele mai îndepărtate vremuri bisericele creștine au fost zidite în forma corăbiei, în patruunghi lungăreț cu partea dinspre răsărit în semicerc. Ea închipuie corabia lui Noe. Precum a scăpat Noe cu corabia din potop, așa și pentru noi nu este mântuire în afara de biserica. Ea este corabia al cărei cârmaci este Hristos Mântuitorul, iar vâslași apostolii. — O altă formă veche a bisericii a fost forma crucii, mai ales decând împăratul Constantin cel Mare a pus crucea pe steagurile împărăției. Hristos a adus mântuirea prin moartea pe cruce, iar biserica a luat forma aceasta, ca tu stând în biserică să fii pe cruce și să te faci părtaș mântuirii aduse prin cruce. — Prin imbinarea acestor două forme s'a ajuns din cele mai vechi timpuri la forma corăbiei cu brațe de cruce. În chipul acesta se clădesc și azi cele mai multe biserici; altarul în semicercă partea dinainte a corăbiei; locurile strănilor scoase în afară dau brațele crucii, iar restul clădirii dă corabia și totolată stâlpu crucei. — Foarte rar se clădesc biserici și în forma rotundă, dar coloanele, stâlpii din lăuntru se așează să formeze cruce. Creștinii veacurilor dintâiu se feriau de forma rotundă, pentru că și circurile, în cari atâtea mii de creștini au fost sfâșiați de fiare, aveau tot forma rotundă.

La clădirea bisericii se avea grijă, să fie așezată pe loc înălțat, la vedere, pe loc de frunte. Ea este cetatea, despre care a zis Domnul, că nu se poate ascunde; din ea se răspândește duhovniceasca lumină, care nu se pune sub obroc; ea este adevăratul Sion, Ierusalimul cel nou și sfânt, pe care l-a văzut sf. apostol Ioan în Apocalipsă, pogorându-se dela Dumnezeu, din cer. Despre ea și pentru noi a scris acest Ioan: „nu va intra întru dânsa ce este spurcat...“ Sărguiește-te și tu, creștine, să intri în biserica ta totdeauna cu sufletul îmbrăcat în strălucitoare haină a neprihăririi. Nu te osândi făcându-ți gânduri rele în sfânta biserică.

Așezarea bisericii se face totdeauna cu altarul spre răsărit, ca atât preoții, cât și poporul să stea în biserică privind spre altar și spre răsărit. Apusul închipuie întunericul păcatului, iar tu intrând în biserică, trebuie să ieși din întunericul fărădelegilor și să privești cu ochii sufletești spre Răsăritul cel de sus, care este Hristos Domnul nostru. Pentru aceasta obișnuiește-te să intri în biserică făcându-ți cuviincios semnul crucii, apoi cu gândul și cu vintele acestea: „Toată grija cealumească să o lăpădam“.

Pr. F. Codreanu

Târg de mostre internațional la Tripoli. Aducem la cunoștința celor interesați, că al VI-lea Târg de mostre internațional din Tripoli se va inaugura la 8 Martie 1932.

Iosif Muzsay
magazin de haine
Arad, vis-a-vis de Teatru
RECOMANDĂ haine gata și
după măsură cu PREȚ IEFTIN

Interesantul interview al d-lui Al. Vaida

Luptătorul nostru neînfricat la Cluj d. Al. Vaida a făcut o declarație plină de vigoare, energie și curaj, potrivite cu caracterul său de vechi oștean al liberii noastre ardeleni. Menite să dumirească rândurile țărănimii, cuvintele rostite de d. Vaida anunță o perfectă lumină asupra problemei politice actuale. Interviewul acordat ziarului „Adevărul“ este deosebit de interesant și pentru că lasă să se întrezărească marile probleme ale guvernului comise față de ardeleni. Se știe că mai toate guvernele, afară de acel național-țărănesc, neîntruclupând Ardealul după semnătatea lui istorică și geografică, se întreceau în ardeleano-fobice. Iar guvernul d-lui Iorga nu a evitat această esențială greșală ci dintr-o otrivă a accentuat-o. D. Vaida în această declarație a sa, mai întotdeauna ridicase glasul contra politicii de dăunătoare unității de neam. Și acum. În cursul interviewului s-a atins și alte chestiuni ce momentan ne interesează, ca aceea a conversiunii datoriilor agricole și metodele reproduce în cadrul acestui articol.

Întrebat fiind de reintegrarea lui Angelescu la Banca Națională localul d-lui Manoilăscu care a scos din scaunul de guvernator, d. Vaida a conchis:

Reintegrarea dlui C. Angelescu la Banca Națională, a înlesnit eliberarea unei stări pline de libertăți. Dsa, în afară de este în om de largi și fecunde concepții, restaurează la institutul nostru de emisiune, încrederea și siguranța de care se simte atâtea nevoie în țară și în străinătate. Apoi prin reintegrarea dsale, sperăm să se lichteze politica de proclamat, care se inaugurează în ultima vreme, față de Banca Națională.

Iar despre cărmăcia Iorga — Argetoianu a spus următoarele: „D. Iorga — invitat al dlui S. Regelui pe banca ministerială, după cum a scris negru pe alb în raportul bugetului d. Andrei Corteanu — se comportă așa cum se așteptă unu adevărat oaspe: se străduiește nația cu vorbe de aur ca să nuse plitisească... Iar, d. Argetoianu, amfitrion al prietenilor dela Jockey-club pe cari i-a invitat pentru a fi deputați, gelos și probabil de succesul dlui Iorga, emite spirite sângeroase la adresa colegilor săi de bancă ministerială.

Cât privește conversiunea datoriilor agricole d. Vaida a declarat: **„Cu orice preț trebuie decalimizată conversiunea. Trebuie ca statul să vie în ajutorul agriculturii, chiar cu sacrificii mari din partea ei, pentru a se putea menține echilibrul economic în fața satelor.**

Este interesantă declarația d-lui Vaida despre care e făcut mereu în favoarea partidului național-țărănesc. **„Ni se aruncă mereu acuzația că facem regionalism. Dar oare armurul împotriva centralismului nu se ridică din popor? Iată**

de pilda, la congresul dela Oravița am aflat că într-o comună frunțase din Banat, care a dat în ultimii 60 de ani peste 700 de intelectuali, se găsește astăzi grupuri întregi de liniari cari stau cu buzunarele doborâte de diplome și tot felul de certificate, luându-le înainte alții mai norocoși.

„Adecă cum? Pentru unii există regim preferențial ca la produsele de export, asigurându-li-se posturile înainte de-a li se usca bine cerneala de pe diplome numai pentru că au sfinși între politicianii partidelor, protejate în trecut de soartă, iar pentru cei de aici carantină și excludere, ca elemente prohibite în administrația statului?

„Cei cari vor să știe cum vorbește și cum protestează poporul, să poștească în toate locurile unde se intrunesc oamenii, să coboare în piețele orașelor și pe ulițele satelor. În aceste locuri se formează curentul împotriva centralismului dela București. Tot aici se poate observa și germinațiunea regionalismului de care suntem acuzați.

D. Vaida s'a declarat și asupra unei chestiuni care interesează prin actualitatea ei, întrucât zările din capitală mereu lausează știrea, ce nu corespunde adevărului, că adecă ar fi intervenit un acord între partidul naț-țăr. și acel liberal.

Că se vorbește despre un acord al partidelor. Foarte bine! Spune-mi însă cu cine să facem acordul? Cu oameni și partide cari și-au bizuit guvernarea pe violență și falsificarea consecvenței a voinții populare?

Pentru noi, „prin popor și pentru popor“, nu sunt fraze goale, ci lozinci reale și sincer democratice“.

În seria problemelor discutate, e de asemenea de interesantă și declarația privitoare la industria țării.

„După unire, la noi, s'a făcut cam acelaș lucru. Am creiat o serie întreagă de întreprinderi așa zise naționale, absorbind capitalul din agricultură unde era mult mai util.

„Ne putem lăuda că avem o industrie, dar în bună parte ea este parazită. Iar idealul unui stat nu poate fi ambiția de-a avea întreprinderi menținute cu eforturi disperate, prin spolierea consumatorilor.

Ultima problemă atinsă de d. Vaida a fost problema șefiei. În privința aceasta d-sa a declarat zâmbind:

„Constat eu satisfacție că în conducerea partidului este deplină solidaritate cu privire la șefie. Sunt convins că forța majoră a evenimentelor va soluționa în scurt timp această problemă, care va fi satisfăcătoare atât pentru partid cât și pentru țară“.

Formula d-lui Vaida — încheie corespondentul — deși Sibilică e totuși semnificativă.

Contele Bethlen la Timișoara.

Din Timișoara ni se anunță, că Duminecă după masă a sosit în localitate contele Ștefan Bethlen, fostul premier al Ungariei, însoțit de contele Kendefy.

Ziarele afirmă că Bethlen a fost primit în audiență de M. S. Regele Carol al II-lea care se găsea în localitate la vânatoare.

Fostul premier desminte această știre. Totuși senzaționala între-

vedere continuă să fie comentată în diferite feluri în toate cercurile politice. Dl. dr. Lupu a interpretat guvernul în această chestiune. În răspunsul său dl Iorga a arătat că România a dorit și dorește pace cu toți vecinii ei și deci și cu Ungaria. Audiența contelui Bethlen a avut însă un caracter pur privat.

Retragerea d-lui gen. Vlad dela Cercul Românesc.

În numărul nostru trecut am arătat că retragerea d. gen. Vlad dela Cercul Românesc se datorește unei neînțelegeri ivite între o personalitate militară și una civilă, urmată de retragerea tuturor militarilor dela cerc.

Până aci informațiunea noastră. Acum suntem rugați să dăm o categorică desmintire acestor afirmațiuni și să arătăm că, d. gen. Vlad, s'a retras determinat fiind de anumite zvonuri răspândite în oraș, zvonuri, cari au lă-

sat să se creadă că, diferite persoane, din societatea românească, s'au ținut la distanță de Cercul Românesc, pentru simplul motiv că n'au agreat persoana președintelui care era d. Al. Vlad.

Prin retragerea sa d. gen. Vlad a dorit să facă posibilă apropierea acestui cămin și de restul intelectualilor români din oraș.

Aceasta este adevăratul motiv al retragerii dlui gen. Al. Vlad.

Fiecare abonată al ziarului nostru primește gratuit zece note muzicale dela magazinul de Note muzicale MORAVETZ din TIMIȘOARA,

dacă trimite chitanța de abonare pe anul 1931. firmei susnumite.

Firma Moravetz este cea mai mare editură de note muzicale din România, iar prețurile îi sunt cele mai ieftine. Trimite catalog gratis pentru ori și cine.

Melancolie.

Simfonia toamnei o ascult
i freamătul de frunze ruginite,
și ca'ntrecut cădea-voi pradă
acelorași ispite...

Un dor...în suflet mi-a rămas
și-un singur vis...ce îl urzesc,
în noaptea 'nmormântării mele
mai iute să-l sfârșesc

...Și spre apus s'aprinde cerul,
vitele dela păscut,
spre casă se întorc domol
vîra a trecut...

Cîntecul de muncă'n zori
nu se mai aude că-i pusfiiu,
melancolia ce o simt
incerc ca să o scriu.

Se nasc atâtea vagi dorinți
și greu de împlinit,
când plîng cu teii singuratici
în palid asfințit...

...Melancolia-i domnitoare
pe ori și ce ținut,
mănat de-un dor...mă duc, pribeag;
pe-un drum nestrăbătut.

Ion Mița.

Cele mai ieftine și mai bune mărfuri, ciorapi, mănuși și tricouri le puteți cumpăra la firma

Bársony

ARAD
P. Avram Iancu 28

Rugăm achitați abonamentul

VASILIE ACONIU

magazin de ghețe
Arad, Str. Brătianu 2.
Palatul Minorităților

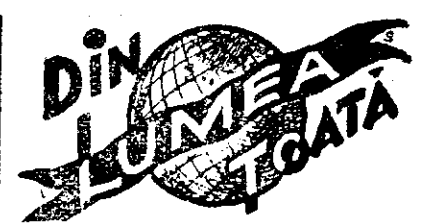
face cunoscut că au sosit ghețe model 1932 și șosoni renumiți de Wimpasing.

CĂRȚI REVISTE ZIARE AFIȘE

SI TOT FELUL DE TIPĂRITURI EXECUTĂ

G. IENCI, ARAD

BULEVARDUL REGINA MARIA 12.

Acțiunea de ajutorare întreprinsă în Statele Unite în vederea ajutorării șomerilor, a avut ca rezultat colect reea sumei de 15 milioane dolari.

Producția industrială a Statelor-Unite, față de producția sa din 1929 a scăzut cu 32,3 la sută.

Știri sosite din Moscova anunță că marea catedrală a Mântuitorului din Moscova, ridicată acum 120 de ani, cu prilejul înfrângerii împăratului Napoleon, a fost aruncată în aer din ordinul sovietelor. Înaintea de explozie, catedrala a fost înconjurată de delașamente de soldați. În locul monumentului de artă, se va ridica palatul sovietelor centrale.

Generalul Smith primul ministru al Africii de Sud, întorcându-se din călătoria pe care a făcut-o în Europa, a declarat ziaristilor din Capetown că Germania este în imposibilitate de-a mai plăti reparațiunile de război. Anularea reparațiunilor și datoriilor de război după generalul Smith este o imperioasă necesitate, deoarece în caz contrar vor putea izbucni în Europa grave dezordini sociale.

Consiliul de ministrii francez a hotărât ca statul să despăgubească Banca Franței, pentru pierderea de peste 2 miliarde franci suferită din cauza căderii cursului lirei sterline.

Guvernul austriac nu mai acor dă valute comercianților ce au de achitat în străinătate, obligațiuni provenite în urma importului de vite, carne sau ouă.

Pe piața din Milano s'au pus în vânzare macaroane fabricate în Rusia. Macaroanele sunt de 16 feluri și cu mult mai ieftine decât cele fabricate în Italia.

Din Moscova se anunță că principala consumatoare a petrolului sovietic este flota franceză. urmează apoi cea italiană.

Culturale
Conferințele, cu intrare liberă dela Palatul Cultural, în cadrul programului soc. cult. Astra din Arad: Duminecă, 13 Dec. ora 5 pm. prof. univ. Al. Lapedatu despre: Principiile dinastice în alcătuirea și dezvoltarea statului român.

Duminecă 10 Ianuarie ora 5 d. m. Prof. Coriolan Petranu: Arta în Suedia și Norvegia.

Programul celorlalte Dumineci il vom da în numerile viitoare ale ziarului nostru. Anunțăm de pe acum că la 31 Ian. 1932 ora 5 p. m. vom avea prilejul de a asculta o conferință cu un subiect foarte rar, ce o va ținea P. S. S. Episcop Grigore al Aradului „Din tinăreța sfinților“.

Săptămâna

Abonamentul:

anual . . . . . 160 Lei
 Pentru autorități, întreprinderi și instituții
 anuale . . . . . 250 Lei.
 Publicații și alte inserații
 oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații
 și inserații mai mici de
 35 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 3 Lei
**Ziarul apare săptămânal,
 Duminică**

CALENDARUL SĂPT.

Decembrie 31 zile

- 14 — Luni
- 15 — Marți
- 16 — Mercuri
- 17 — Joi
- 18 — Vineri
- 19 — Sâmbătă
- 21 — Duminică,

Căsătoria A. S. R. principelui Nicolae anulată. La tribunalul Ilfov sec. I s'a desbătut actul de căsătorie al A. S. R. principele Nicolae cu dna Dumitrescu.

Căsătoria fiind încheiată acum câteva zile în comuna Iohani jud. Buzău, unde locuiește dna Dumitrescu, după o desbatere secretă de două ore Tribunalul a anulat căsătoria.

Comisia interimară locală a hotărât reducerea taxei la soc. de salvare dela 100 la 70 Lei și la înmormântare dela 85 la 70 lei.

Intervenind o împăciuire între muncitorii greviști și Fabrica de textile din localitate, 700 de muncitori au reinceput lucrul.

Ateneul popular Aradan a sărbătorit în ziua de 6 Dec. pe poetul O. Iavian Găga, care după cum se știe, a împlinit nu de mult 50 de ani.

Acum vreo două luni, pe când reprezentantul firmei Neuman schimba bancnote la Banca Națională, indivizi necunoscuți i-au sustras 100000 Lei. Cercetările de atunci nu au fost cu rezultat. Păgubașul însă, care văzuse în localul băncii, aște indivizi suspecti, de atunci au urmărit cu atenție pe trecători și spre norocul lui, din zilele trecute a recunoscut pe acei indivizi la o altă bancă. Bineînțeles a anunțat imediat poliția, care deținându-i, au descoperit în ei pe adevărații pungași. Ei se numesc Ghers Lei b. original din Basarabia și Reisz Ideal din Galați, cari planuiau o altă hoție.

Sâmbăta trecută s'a petrecut o feroasă dramă în Aradul nou. Autoritățile jandarmeriei au fost înștiințate că funcționarul Cristea Ștefan de 29 ani, dela Prefectura Județului a fost împușcat mortal cu o armă de vânătoare în locuința cumnatei sale Gavra Olga, cu care, după cât se spune, trăia în concubinaj. Din cercetările făcute, nu s'a putut constata, dacă este vorba de o sinucidere sau de o crimă și tocmai din acest motiv, Gavran Olga a fost arestată și predată parchetului.

Bănuita, până în prezent negă că ar fi vinovată. Ea mărturisește că s'ar fi înțeles amândoi să se sinucidă și când Cristea vrea să i scoată arma din mână, arma s'a descărcat și glonțul a pătruns prin partea preaptă a victimei, omorându-l.

Nenorocitul, a lăsat în urmă-i soția și o fetiță. El era un funcționar bun și harnic. Vestea tragediei a impresionat adânc cercul cunoscuților.

M. S. Regele a conferit medalia „Ferdinand I.” cu spade pe panglică drapelului regimentelor cu care au luptat în războiul pentru întregirea neamului, ofițerii și trupa aparținând Corpului voluntarilor ardeleni și bucovineni. Au fost decorați cu aceeași medalie numeroși ofițeri activi, ofițeri de rezervă și persoane civile cari și-au câștigat merite în războiul pentru întregire.

Intre cei decorați găsim mai mulți arădani dnl. Muțiu Traian, Albon Iosif, Cucu Valeriu, Adamviciu Petru, Dolga Mircea, Faur Petru, Moșorca Bojidar, Dr. Ioan Nicbin, Pop Gheorghe, Ștefănuți Sabin, Dr. Cosma Dumitru, Dr. Olariu Cornel, Amar Mircea, Badai Delanu Valeriu, Badea Vasile, Cristea Dumitru, Gomboș, Ivan Teodor, Moldovan Ilie, Manole Alexandru, Dr. Moga Romulus, Sârbu Oliviu Dr. Veliciu Emil, Frențiu Ioan Vasile C. Pop, Alexandru C. Pop.

Un proces de calomnie la Hălmegei. În 20 Noembrie 1931 la Judecătoria Rurală Hălmegei a fost deșept termenul pentru dezbatererea procesului Nr. P. 4394/1931.

Ioan Mizeșiu, contra D-lui Aurel D. Sârbu din Hălmegei. Cum în figura și atitudinea preotului Mizeșiu reînvie burgeoisia antică D-sa a crezut de cuvânt de a colporta neadevăruri cu un conținut pur calomnios contra D-lui Sârbu, care surprins de inscenările, părintelui i-a pus în vedere în fața martorilor, să se justifice în decurs de 24 oare, pentru a evita satisfacția pe cale expeditivă. Preotul Mizeșiu neputându-se justifica a fost pălmuit de Dl. Sârbu, pe când Sfântia-Sa, se găsea în crâciuna, pe care o frecventează zilnic.

Ne fiind procedură completă din partea reclamantului, procesul s'a amânat.

Cor.

Politica financiară a Germaniei

— Politica antideționistă — acțiunea de biruirea crizei economice mondiale —

BERLIN. — Președintele băncii Reichului, d. Hans Luther, a făcut o interesantă expunere asupra politicii financiare a băncii naționale și asupra chestiunii politicii antideționiste. Președintele Lutehr vede în politica antideționistă singura acțiune posibilă pentru învingerea crizei economice mondiale. Asupra politicii financiare a băncii Reichului, d. Luther a spus între altele:

Prin valută sau cu mijloacele politicii de credit, nu poate exista, peste ceace se face acum, o acțiune pentru reanimarea economiei. Sunt două necesități, de cari alărnă, mai întâi de toate din punctul de vedere al valutei și al politicii de credit din partea băncii Reichului, și anume crearea condițiilor pentru restabilirea activității întreprinderilor și reînsoflirea încrederii față de economia germană, în țară și în streinătate. Rămânând ca lege supremă a oricărei politici valutare, evitarea deprecierii monedare, banca Reichului va căuta, după îndeplinirea acestor condiții, să ia toate măsurile pentru ușurarea economiei și cu aceasta, pentru atenuarea șomajului. Guvernul și banca Reichului trebuie să ia toate măsurile necesare pentru sporirea stocului de devize.

Cât privește dobânda aur, Germania e foarte mult împiedecată și strâmtărată în conducerea politicii scontului, din cauza dependenței sale de situația devizelor din prezent.

Germania poate contribui puțin la o bază internațională a unei politici antideționiste posibile, dela care să pornească acțiunea decisivă pentru învingerea crizei economice mondiale. Privitor la „prețuri și cheltuieli”, mai sunt încă unele părți importante din viața economică germană, unde costul n'a fost redus îndeajuns.

Primăria Comunei: Chișineu Criș Nr. 1617/1931

Concurs.

Primăria comunei Chișineu-Criș publică concurs pentru ocuparea postului de moașă comunală devenit vacant.

Salarul este stabilit în bugetul comunei.

Reflecțanții i-și vor înainta cererile împreună cu diploma și cu actele prescise în art. 7 din Regulamentul Statului Funcționarilor publici acestei primării până la data de 18 Ianuarie 1932.

Chișineu Criș, la 10 Dec. 1931.
Primăria.

Conferințele Reuniunilor.

— Conferințele Reuniunii „Sf. Maria”. Joi în 10 Decembrie c. în cadrele conferințelor organizate de Reuniunea „Sf. Maria” a femeilor române unite din Cluj va vorbi pâr. Gavril Jager, zugrăvind viața și activitatea Sf. Antonie de Padua. Conferința aceasta va fi o participare a bisericei române unite la comemorarea acestui sfânt al bisericii apusene cultul căruia începe să prindă rădăcini și între creștinii orientali. Chiar și considerând persoana distinsului conferențiar atragem deosebită atenție a publicului clujean asupra acestei interesante conferințe.

In orașul Constanța a luat mari proporții epidemia de scarlatină. Spitalele orașului sunt atât de pline, încât au anunțat, că nupot să mai primească alți bolnavi. Societățile de binefacere au adresat un apel călduros cetățenilor orașului, cerându-le alimente pe se seama bolnavilor săraci din spitale. Numărul bolnavilor până acum trece de 800.

Au apărut: „Calendarul Săteanului” și „Amicul Poporului” pe anul vișect 1932 în editura Firmei Kraftt Ds. Drotleff, Sibiu, întocmite de Horia P. Petrescu. Prețul Lei 12 și lei 20.

Citiți și răspândiți

„Românul”

Judecătoria rurală secția cărții
 funduare Șiria.
 No. 3836/1931, c.f.

Extract din Publicația
 una de licitație.

În cererea de executare făcută de urmăritoarea soția lui Buzdu Petru contra urmăriților: Lăzăresc Gheorghe și cons.

Judecătoria a ordonat licitația execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Șiria circumscripția Judecătoria Șiria, cuprinse în Cf. a comunei Șiria Nri protocoalelor 6235, No. top. 1287-1288 (a intravilan de 434 st. proțul de strigare 8000 Lei No. top. 6635/a arătură de 92 st. cu prețul de strigare de 37 Lei, No. top. 11761/a/2 vie de 577^{1/2} st. cu prețul de strigare de 1500 Lei, — în prot. cf. Șiria No. 6236 nrul top. 7299/b arătură de 1330² st. cu prețul de strigare de 2250 Lei, — asupra 3/10 părți din imobilul cuprins în cf. No. 2712 a comunei Șiria No. top. 12412 vie de 1 jugă 1150² st. cu prețul de strigare de Lei 2250. — pentru încasarea creanței de 15025. — capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 31 luna Decembrie anului 1931 ora 3 pm. în localul oficial al 2 din Șiria.

Imobilele ce vor fi licitate vor fi vândute pe un preț mic decât treipătrimi din preț de strigare.

Cei cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în caz de merar sau în efecte de casă socotite după cursul fixat în legea LX 1981, sau să predea celuiiași delegat chitanța conștientând depunerea judecătorească alabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 100, 150, 170, legea LX. 1881, §. 2; legea LX. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult decât cel care a oferit pentru imobilul preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întreprindă imediat garanția-fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală prețului ce a oferit. (§25 și § 1908).

Dat în Șiria la 18 luna Decembrie anului 1931.

(ss) Ștefan Soldan director c. fund.

Pentru conformitate:
 Indiscutabil.

Firma „CHIC”

HEGEDÜS & GOLDMANN
 Arad Bul. Regina Maria 2
 recomandă Art. de modă pentru
 asortiment bogat.

Firma Iuliu Hegedüs

Arad, Bul. Reg. Maria 16
 recomandă jucării pt. copii, papușe, cărucioare, căruțe pt. copii, posete, alte cadouri, mare asortiment.

Atențiune! Dnii abonați și rugați a ne comunica schimbarea adresei precum și orice nenumțurate mire privitoare la primirea regulată a gazetei.

Administrația ziarului.

„Românul”